

УДК 338.486

DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2021-6-18>

Шелеметьєва Т.В.

доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу
Національного університету «Запорізька політехніка»

Трохимець О.І.

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри національної економіки,
маркетингу та міжнародних економічних відносин
Класичного приватного університету

Shelemetieva Tetiana

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Professor of the Department of Tourism, Hotel and Restaurant Business
National University «Zaporizhzhia polytechnic»

Trokhymets Olena

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor at the Department of National Economy,
Marketing and International Economic Relations
Classic Private University

ПОДІЄВИЙ ТУРИЗМ ЯК СКЛАДНИК РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

EVENT TOURISM AS A COMPONENT OF DOMESTIC TOURISM DEVELOPMENT IN UKRAINE

У статті проаналізовано сучасний стан та особливості розвитку внутрішнього туризму в Україні. Досліджено динаміку частки внутрішнього туризму в загальній кількості туристів, обслуговуваних суб'єктами туристичної діяльності впродовж 2015–2020 рр. Зазначено роль подієвого туризму як важливого елементу в розвитку внутрішнього туризму в Україні, її туристичних дестинацій, залученні споживачів, пошуку інвестицій та поліпшенні локального і регіонального рівнів економіки. Запропоновано використання подієвого туризму в місті Запоріжжя як перспективного напрямку розвитку внутрішнього туризму. Розглянуто тематичні види подієвого туризму міста Запоріжжя. Запропоновано створення «Каталогу подій міста Запоріжжя», який дасть змогу активно розвивати подієвий туризм у регіоні, сприяти формуванню туристичного бренду міста Запоріжжя, позиціонувати місто як туристичну дестинацію на туристичному ринку не лише в Україні, а й у світі, залучати потенційних туристів до міста та регіону, отримувати додаткові кошти до місцевих бюджетів від туристичного збору.

Ключові слова: подієвий туризм, внутрішній туризм, аналіз, показники, динаміка, потік, перспективи, події.

В статье проанализированы современное состояние и особенности развития внутреннего туризма в Украине. Исследована динамика доли внутреннего туризма в общем количестве туристов, обслуживаемых субъектами туристической деятельности за период 2015–2020 гг. Предложено использование событийного туризма в Запорожье как перспективного направления развития внутреннего туризма. Рассмотрены тематические виды событийного туризма города Запорожья. Предложено создание «Каталога событий города Запорожья», который позволит активно развивать событийный туризм в регионе, способствовать формированию туристического бренда города Запорожья, позиционировать город как туристическую дестинацию на туристическом рынке не только в Украине, но и в мире, привлекать потенциальных туристов в город и регион, получать дополнительные средства в местные бюджеты от туристического сбора.

Ключевые слова: событийный туризм, внутренний туризм, анализ, показатели, динамика, поток, перспективы, события.

The article analyzes the current state and features of domestic tourism in Ukraine. The dynamics of the share of domestic tourism in the total number of tourists served by tourism entities during 2015–2020 was studied. The share of domestic tourism in the total number of tourists served by tourism entities during 2015–2020 changed, and in 2020 amounted to 9.4%. The role of event tourism as an important element in the development of domestic tourism in Ukraine, its tourist destinations, attracting consumers, finding investment and improving the local and regional level of the economy. For example, event tourism is really one of the promising areas of development of tourism in the

city of Zaporizhzhia, an important component of its tourism brand. The use of event tourism in the city of Zaporizhzhia as a promising area of domestic tourism is proposed. The organization of large-scale events has a very positive effect on the image of the city. Thematic types of event tourism in the city of Zaporizhzhia are considered. Examples are the All-Ukrainian Cossack Festival «Protection on Khortytsya», the festival «Protection Fair», music festivals «Khortytsia Freedom» and «Zaporizhzhia Jazzy», Zaporozhye International Film Festival «ZIFF», regular performances of the equestrian theater « Zaporizhzhia Cossacks' Festival» on the Rainbow», literary and artistic festival» Toloka «and many others. It is proposed to create a «Catalog of events in the city of Zaporizhzhia», which will actively develop event tourism in the region, promote the formation of the tourist brand of Zaporizhzhia, position the city as a tourist destination in the tourist market not only in Ukraine but also in the world., receiving additional funds to local budgets from the tourist tax. Event tourism is undoubtedly a very promising direction in the development of domestic tourism in Ukraine and in the regional tourism development policy of Zaporizhzhia region, because brand events are not only high cultural significance for locals, but also attract tourists and guests from other cities of Ukraine, life of the region.

Keywords: event tourism, domestic tourism, analysis, indicators, dynamics, flow, prospects, events.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сьогодні вже не можна назвати жодної сфери суспільного життя, яка б не зазнала впливу коронавірусної пандемії. Прямо чи опосередковано наслідки поширення світом вірусу COVID-19 відчувають усі, і туризм не є винятком. Обмеження на пересування, які були впроваджені державами для запобігання поширенню захворювання на COVID-19, падіння доходів громадян унаслідок економічної кризи та рецесії, потенційно зумовлюють зростання попиту на відпочинок в межах України [1, с. 5]. Внутрішній туризм є основним драйвером збереження та відродження туристичної галузі в Україні. Упровадження подієвого туризму на території України сприятиме підвищенню економічного рівня країни, розвитку внутрішнього туризму та росту туристичних потоків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Дослідженню питань організації та розвитку подієвого туризму в сучасних економічних умовах присвятили свої праці такі вчені, як О. Бабкін, К. Вовк, І. Давиденко, В. Ключковська, О. Ключковський, К. Наумік-Гладка, Ю. Ніколаєв, Н. Паньків, П. Тищенко, Т. Шелеметьєва, О. Шикіна та ін. Проте на даний момент багато питань залишилося відкритими, зокрема значення, аналіз сучасного стану та перспективи розвитку подієвого туризму в регіонах України.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження розвитку внутрішнього туризму в Україні та виявлення значення подієвого туризму як перспективного напрямку розвитку на прикладі міста Запоріжжя.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. В Україні за географічною ознакою розрізняють міжнародний (віізний, виізний) та внутрішній види туризму. Відповідно до ст. 4 Закону України «Про туризм», внутрішній туризм – подорожі в межах території країни її громадян та осіб, які постійно проживають на її території [2]. Ураховуючи надзвичайно високий рівень наявності природних та соціально-економічних ресурсів України, є можливість і перспективи розвитку внутрішнього туризму як складника туристичної діяльності. Сьогодні наслідки пандемії коронавірусної хвороби, закриття кордонів підштовхнули людей подорожувати Україною, оскільки кількість звернень до туроператорів щодо

відпочинку в Україні зросла, окрім того, сучасна фінансова та політична криза в нашій державі, а також нестабільна ситуація на популярних іноземних курортах змушують вітчизняних туристів відмовлятися від подорожей за кордон та тим самим популяризувати внутрішні туристичні маршрути й напрямки. Існує низка туроператорів, які пропонують різноманітні види внутрішнього туризму. У сучасній літературі види туризму практично не підлягають жорсткій класифікації, тим паче що все більшої популярності набувають комбіновані тури. Головними цілями сучасного туризму є пізнавальні, рекреаційні та розважальні. Окрім того, люди відправляються в подорожі з метою оздоровлення, а також у професійно-ділові, спортивні, весільні та гостьові поїздки [3].

За даними Державного агентства розвитку туризму України, найпопулярнішими місцями відпочинку в Україні у 2020 р. були Одеса, Карпати, Херсонщина [4].

Обсяги внутрішнього туризму в різних країнах неоднакові. На їхні показники впливають розміри країни, наявність на її території унікальних туристичних ресурсів, що систематично приваблюють туристів, навіть державний устрій. Він популярний серед населення країн світу, адже не вимагає оформлення документів на переїзд чи права на перетин внутрішніх адміністративних кордонів тощо. В організації внутрішнього туризму задіяні майже всі види туризму.

Проаналізуємо рівень розвитку внутрішнього туризму в Україні за даними Державної служби статистики України. Кількість внутрішніх туристів, обслуговуваних суб'єктами туристичної діяльності України, починаючи з 2016 р. збільшується до 2019 р. (становить 520 тис осіб), а в 2020 р. становить 222 тис осіб. Причому кількість туристів, які виїжджають за кордон, також збільшується до 2019 р. – 5 525 тис осіб, а в 2020 р. – 2 126 тис осіб (табл. 1) [5].

Порівнюючи з 2020 р. кількість туристів, обслуговуваних суб'єктами туристичної діяльності в Україні, значно зменшилася (–61,5%), внутрішніх туристів – на 57,2%. Очевидно, що українському туристичному бізнесу потрібно застосовувати різні шляхи залучення місцевих туристів та поліпшувати якість обслуговування.

Для більш наглядного аналізу зміни у розвитку внутрішнього туризму України зобразимо графічно на рис. 1.

Частка внутрішнього туризму в загальній кількості туристів, обслуговуваних суб'єктами туристичної діяльності в Україні впродовж 2015–2020 рр., змінювалася та в 2020 р. становила 9,4% (табл. 2).

Таблиця 1

Аналіз внутрішніх туристичних потоків України, тис осіб

Показники	Рік						Відносне відхилення, % 2020/2019
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності у тому числі	2 019	2 550	2 806	4 557	6 132	2 360	- 61,5%
іноземні туристи	15	35	39	76	87	12	- 86,2%
туристи – громадяни України, які виїжджали за кордон	1 647	2 061	2 290	4 024	5 525	2 126	- 61,5%
внутрішні туристи	357	454	477	457	520	222	- 57,2%

Таблиця 2

Частка внутрішнього туризму (виїзний, в'їзний) в Україні за 2015–2020 рр., %

Показники	Роки					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Внутрішній потік	17,8	17,8	17	10	8,4	9,4
Виїзний потік	81,5	80,8	81,6	88,3	90,1	90,1
В'їзний потік	0,7	1,4	1,4	1,7	1,5	0,5

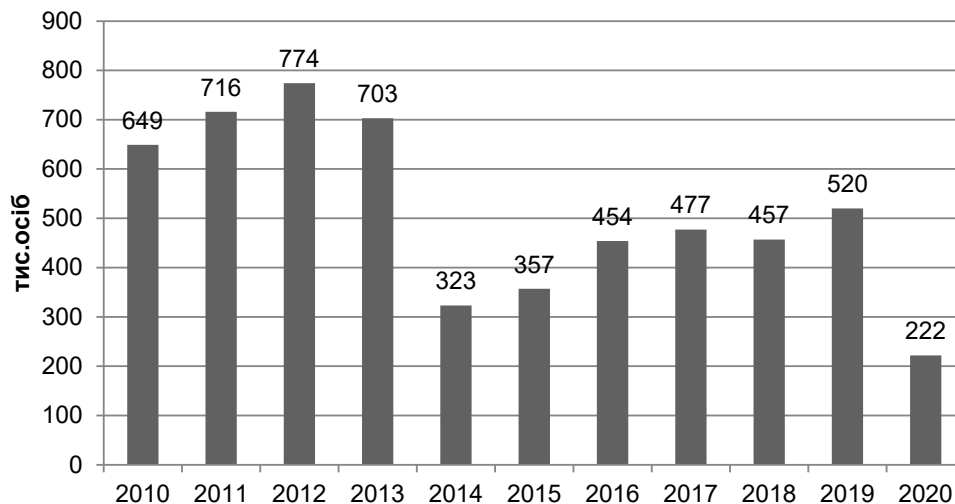

Рис. 1. Динаміка розвитку внутрішнього туризму в Україні, 2010–2020 рр., тис осіб

Як бачимо з табл. 2, якщо у 2015 р. внутрішній туризм в Україні займав приблизно 18% від загального туризму, то в 2020 р. – лише 9,4%.

У 2019 р. частка внутрішнього туризму в Україні становила майже 9% від загальної кількості туристів, що обслуговувалися туроператорами. За I півріччя 2021 р. було придбано майже 20 млн квитків, що у 1,5 рази більше, ніж за 2020 р. У 2020 р. 82% українців подорожували Україною, а 53% планували відпустку в 2021 р.

Останніми роками подієвий туризм виступив як важливий елемент розвитку внутрішнього туризму в Україні, її туристичних дестинацій, залученні споживачів, пошуку інвестицій та поліпшенні локального і регіонального рівнів економіки. Так, наприклад, подієвий туризм дійсно є одним із перспективних напрямів розвитку сфери туризму у місті Запоріжжя, важливим складником його туристичного бренду.

Місто має значний туристичний потенціал, зумовлений географічним розташуванням, особливостями

історичного розвитку, національно-культурним різноманіттям, специфічною архітектурою міста, природними об'єктами, наявністю потенційно бренд-ових туристичних продуктів, унікальним поєднанням у межах міста урбанізованих та індустріалізованих майданчиків із заповідними територіями [6].

Запоріжжя є одним із найбільших адміністративних, індустріальних і культурних центрів Півдня України. Це неповторне та багатогранне місто, яке має невичерпний туристичний потенціал, багатомірову історичну та культурну спадщину і входить до числа найбільш економічно розвинених міст країни. Запорізька область входить до першої десятки провідних областей за обсягами реалізованих послуг і кількістю ліцензіатів, що працюють на території України. Динаміка основних показників туристичної діяльності в межах області є типовою для України (табл. 3) [7].

Як показали дані державної статистики, динаміка туристичної діяльності в Запорізькій області за останні два роки, на жаль, негативна, що, скоріше за

все, пов'язано з епідеміологічною ситуацією у країні та світі. Але крім того потрібна підтримка з боку органів місцевого самоврядування муніципальних утворень, які в умовах децентралізації можуть самостійно визначати форми підтримки туристичної галузі та її розвитку, зокрема встановлювати пільги з оплати комунальних послуг та орендної плати туристичним об'єднанням та ін. Регіональна політика розвитку туризму Запорізької області активно спрямована на поліпшення стану туристичної сфери в регіоні.

Таблиця 3

Динаміка кількості туристів, обслугованих туроператорами та турагентами в Запорізькій області, од. [8]

Роки	Запорізька область	Приріст, %
2011	60 055	0
2012	35 428	-41,0
2013	54 415	+53,5
2014	39 010	-28,3
2015	30 922	-20,7
2016	40 376	+30,5
2017	47 675	+18,1
2018	31 679	-33,5
2019	31 521	-0,5
2020	17 984	-43

Організація масштабних заходів досить позитивно впливає на імідж міста. Зазначимо, що бренд подій (events brand) – це події, що періодично проходять, як правило, у світі спорту, індустрії розваг і мистецтва (наприклад, фестивалі, концерти, спортивні заходи тощо). Цілі організаторів подібних заходів найчастіше досягаються за рахунок використання традиційних інструментів брендинга. Вартість такого роду брендів становлять суми, які рекламодавці платять за право показати свій продукт у перервах під час трансляції, наприклад, престижного спортивного турніру. Прикладом таких брендів є Суперкубок у бейсболі, Олімпійські ігри, чемпіонат світу з футболу, пісенний конкурс «Євробачення» тощо.

У сучасному світі сформувалася ціла індустрія щодо організації різноманітних заходів, яка поділяється за характером цих заходів та їхньою кінцевою метою. Зміст event-туризму зводиться до відвідування подій, які відбуваються в інших країнах, а отже, основна ціль подорожі присвячена цій події, в якій турист прийматиме пасивну (у ролі спостерігача) або активну участь. Event-туризм можна розглянути за категоріями, що відібрані за масштабом подій. За цією ознакою виділяють національні та міжнародні події [9, с. 112].

Місто Запоріжжя вже має позитивний туристичний імідж завдяки не лише багатій історико-культурній спадщині: прославлена Хортиця, монументальний Дніпрогес, 700-річний Запорізький дуб, мальовничі пейзажі та архітектурні пам'ятки, а й подіями, які вже стали брендовими. У Запорізькій області часто проходять заходи, спрямовані на розвиток подієвого туризму. Прикладом є Всеукраїнський козацький фестиваль «Покрова на Хортиці», фестиваль «По-

кровський ярмарок», музичні фестивалі Khortytsia Freedom та Zaporizhzhia Jazzy, Запорізький міжнародний кінофестиваль ZIFF, регулярні вистави кінного театру «Запорозькі козаки», фестиваль вуличної їжі «Пікнік на Райдузі», літературно-мистецький фестиваль «Толока» та багато інших. Портал Zruchno. Travel відзначив Запоріжжя у ТОП-10 українських міст із найкращими напрацюваннями та перспективами розвитку туризму. Відзначено, що в 2019 р. Запоріжжя отримало парламентську нагороду «За розвиток туристичної індустрії» як прорив року.

Всеукраїнський козацький фестиваль «Покрова на Хортиці» – це щорічний іміджевий багатокомпонентний культурологічний проект міста Запоріжжя. Під час фестивалю в навчальних закладах області відбуваються тематичні заходи, спрямовані на підвищення ролі традиційної культури, формування патріотизму та духовності. У бібліотеках області проходять виставки краєзнавчої літератури, у музеях – тематичні виставки та експозиції. Обласний художній музей готує виставки. У виставковій залі Запорізької організації Спілки художників України проходять тематичні виставки запорізьких митців. На VII Всеукраїнський козацький фестиваль «Покрова на Хортиці» завітало понад півтисячі учасників із шести областей України, для яких знаменною подією стало побувати на Хортиці на Покрову – найголовніше свято запорізьких козаків. Туристи приїздили з багатьох міст країни. Ця культурно-мистецька подія під гаслом «Хортиця єднає Україну!» є яскравим свідченням єднання, національного та духовного відродження країни.

Не менш масштабною, брендовою подією є традиційні святкування, приурочені до Дня міста Запоріжжя, а саме «Покровський ярмарок». На ярмарку презентують свої товари всі райони міста та гості з області, облаштовують інтерактивні намети, велику сцену, на якій виступають творчі колективи міста та області, дитячу зону, фотозону, виставки техніки тощо. Останній ярмарок відбувся в 2019 р., участь у якому взяли понад 500 мейстрів. Також було організовано виставку квітів, великий фестиваль меду, локації з дитячими майстер-класами від найкращих майстрів України та презентовано крафтові продукти від резидентів Всеукраїнського фестивалю домашньої консервації в Запоріжжі.

Музичний фестиваль Khortytsia Freedom – це вже традиційна подія для мешканців міста Запоріжжя та гостей. Так, наприклад, на Khortytsia Freedom – 2019 приїхали понад 30 музичних гуртів із різних міст, 80 тис глядачів. Також кожен охочий міг зареєструватися на безкоштовні авторські екскурсії містом від Туристичного інформаційного центру. Серед туристів були гості зі 100 міст України, загальна їх кількість становила 7 тис осіб, було заброньовано 5 тис місць у готелях і хостелах міста, скоштовано 5 тис кг страв на грилі, а також 5 тис бургерів, морозива та бельгійських вафель. На пам'ять гості міста везуть додому сувеніри (магнітики, рушники) та стильні брендovanі речі. У міста з'явилися власні ідентифікаційні сувеніри, які досить швидко стали популярними серед туристів далеко за межами Запоріжжя.

Zaporizhzhia Jazzy – це сучасний фестиваль атмосферної музики. Фестиваль такого високого рівня – подія для шанувальників музики, можливість послухати улюблених співаків або зарубіжних виконавців. У 2019 р. Zaporizhzhia Jazzy відвідало понад 60 тис осіб. Для гостей виступали співачка Jamala, ТНМК&Схід Side, київська дрім-поп-рок група Latexfauna, джаз-оркестр Zaporizhzhia City Big Band, український співак LAUD – учасник «Голосу країни» і нацвідбору на «Євробачення», група The Nurnotunez – учасник шоу «Х-фактор» та група «ЦеШо», яка теж брала участь у національному відборі «Євробачення – 2019». Гости міста мають не лише зручно дістатися міста, а й комфортно в ньому жити. У Запоріжжі є гарні готелі, серед яких – найстаріший у регіоні готель «Театральний» [10].

Із 2017 р. у Запоріжжі відбувається міжнародний кінофестиваль ZIFF. Метою фестивалю є пропаганда вітчизняного кіно, підтримка національного кіно, а також фільмів та відеоробіт спільного та іноземного виробництва, які зберігають традиції українського кінематографу. Це платформа для збору професіоналів, пропаганди цікавого, культурного, просвітницького кіно в Україні та за кордоном. За дні проведення кінофестивалю (покази фільмів, майстер-класи) кількість відвідувачів становить понад 1 000 осіб. У 2021 р. відбувся П'ятий запорізький кінофестиваль ZIFF, який проходив 17–19 вересня в кіноконцертному залі ім. О. Довженка міста Запоріжжя [11].

Незабутньою подією для кожного туриста може стати колоритне шоу від акторів фольклорно-етнографічного комплексу «Кінний театр «Запорізькі козаки». Захоптиві трюки на конях, бойові вправи зі списами, шаблями і батогами знайомлять гостей із традиціями запорізького козацтва. Виступи супроводжуються боєм барабанів та національною музикою. Глядачі можуть не лише спостерігати, а й особисто взяти участь у старовинному ритуалі – «Посвята в козаки». У виставах беруть участь професійні актори та каскадери. Усе це дійство відбувається на просторому подвір'ї, де розташовані козацькі курені, кузня, гончарня, збройова, шорня, стайні, просторий плац, на якому проходить театральне дійство, і глядацькі трибуни.

Після вистави гостям пропонують спробувати традиційні українські страви в ресторані та придбати ковані вироби і сувеніри. На території театру також розташований ангар з експонатами з історії судноплавства на Дніпрі. У 1999 р. почалися реставраційні роботи зі збереження козацької чайки, піднятої з дніпровського дна, а пізніше, у 2004 р., і бригантини XVIII ст. [12].

Найяскравішим щорічним святом, у прямому сенсі цього слова, є фестиваль фарб або «Холі-фест». Його ідея запозичена у щорічного індуїстського Фестивалю весни, чи Фестивалю фарб, під час якого прийнято мастити один одного фарбами та веселитися. Щоліта ця подія збирає велику кількість місцевих та туристів у парку Дубовий Гай та дарує незабутні емоції для кожного. Фестиваль супроводжується виступами музичних груп, танцювальними інтерактивами, веселими конкурсами і власне обкиданням кольоро-

вими фарбами. Найперший фестиваль зібрав більше двох із половиною тисяч людей і з кожним роком приймав усе більше і більше гостей. Вхід та участь у заході безкоштовна, а придбати фарби кожен охочий зможе на місці проведення фестивалю.

Окремо слід відзначити конкурс-фестиваль «Акорди Хортиці», що є одним із найвідоміших в Україні музичних проєктів для молоді. Сьогодні це потужний форум юних виконавців, який користується великим авторитетом у професійних мистецьких колах. За 18 років існування цього конкурсу-фестивалю його гостями стали понад 6 тис юних музикантів з Австрії, Білорусі, Вірменії, Грузії, Китаю, Сербії, Чехії, США, Японії, Литви та всіх куточків України. Важлива роль у проведенні конкурсу-фестивалю належить академічному симфонічному оркестру Запорізької обласної філармонії. Майже 500 обдарованих юних музикантів отримали унікальний шанс виступити в якості соліста з академічним симфонічним оркестром Запорізької обласної філармонії [13].

Головною туристичною подією 2020 р. стали «Дні гостинності у Запоріжжі 2020» – туристичний бізнес-форум у новому форматі. Протягом трьох днів на чотирьох тематичних локаціях можна було почути поради від підприємців-професіоналів індустрії, людей з унікальним досвідом. Усі гості мали змогу дізнатися про новітні тренди і шляхи подолання кризи, аспекти взаємодії із владою та останні регуляторні зміни у законодавстві, що стосуються питань внутрішнього і зовнішнього туризму в період пандемії. З усіх локацій була включена пряма онлайн-трансляція, що розширило аудиторію та надало можливість усім охочим стати частиною форуму [14; 15].

Не можна не згадати ще одну масштабну подію, що збирає тисячі книголюбів щороку. Йдеться про фестиваль «Запорізька книжкова толока», що являє собою ярмарок-продаж книжок із різних куточків України, лекції та презентації від сотень діячів культури та письменників, фільмопокази та різноманітні майстер-класи. Перші роки літературне свято проводилося у приміщенні «Козак-Палац», а з 2020 р. було влаштоване просто неба на декількох локаціях у районі проспекту Маяковського. На фестивалі завжди презентують свою продукцію безліч видавництв, книгарень, бібліотек з усієї України.

Із усього цього переліку подій можна зробити висновок, що подієвий туристичний напрям Запорізької області дійсно має великі перспективи для розвитку. У міста багата історія, велика кількість свят та унікальних традицій. У Запоріжжі представлено достатню кількість просторів, що слугують відмінною базою для проведення фестивалів, як закритих приміщень, так і вільних ділянок просто неба з чудовими видами, а саме: комунальні палаци культури («Заводський», «Молодіжний», «Орбіта», «Титан», «Хортицький»); кіноконцертний зал ім. О. Довженка; театральні і концертні заклади міста (Державний цирк, Академічний обласний музично-драматичний театр ім. В. Магара, Академічний обласний театр юного глядача, Обласна філармонія, Кінний театр «Запорозькі козаки» та ін.).

Ураховуючи зазначене, пропонуємо створити «Каталог подій міста Запоріжжя», який дасть змогу позиціонувати місто як туристичний бренд не лише в Укра-

їні, а й у світі, залучати потенційних туристів до міста та регіону, а це, своєю чергою, додаткове отримання коштів до місцевих бюджетів від туристичного збору та безпосередньо на розвиток внутрішнього туризму, супутньої інфраструктури і поліпшення стану довкілля.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок. Отже, сьогодні формування туристичної політики на регіональному та місцевому рівнях залишається актуальним питанням, яке потребує прийняття обґрунтованих управлінських рішень як з урахуванням загальнодержавних завдань, так і місцевих ініціатив. Коли конкурентна боротьба переміщується в інформаційне поле, бренд як його інструмент має дуже велике конкурентне значення. Подієвий туризм, беззаперечно, є дуже перспективним напрямом у розвитку внутрішнього туризму в Україні й у регіональній політиці розвитку туризму Запорізької області, адже брендові події мають не лише велике культурне значення для місцевих жителів, а й приваблюють туристів та гостей з інших міст України, позитивно змінюючи туристичне життя регіону.

Бібліографічний список:

1. Національний інститут стратегічних досліджень. Щодо розвитку туризму в Україні в умовах підвищених епідемічних ризиків. URL: niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/turyzm-v-ukraini.pdf (дата звернення: 15.10.2021).
2. Про туризм : Закон України від 15 вересня 1995 р. № 324/95-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/> (дата звернення: 15.10.2021).
3. Коваленко О.В. Внутрішній туризм за видами як пріоритетний напрям розвитку туристичної галузі України. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/kovalenko.htm (дата звернення: 15.10.2021).
4. Лідери внутрішнього туризму в Україні: інфографіка. URL: <https://prm.ua/lideri-vnutrishnogo-turizmu-v-ukrayini-infografika/> (дата звернення: 15.10.2021).
5. Туристична діяльність в Україні у 2020 році : статистичний збірник. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/05/zb_td_2017.pdf (дата звернення: 15.10.2021).
6. Стратегія розвитку туризму у місті Запоріжжі на 2014–2018 рр. URL: http://isc.biz.ua/images/HB/STZ_2014-2018_main.pdf (дата звернення: 15.10.2021).
7. Офіційний сайт Запорізького туристичного інформаційного центру. URL: <https://zaporizhzhia.city> (дата звернення: 01.10.2021).
8. Офіційний сайт Запорізької обласної державної адміністрації. URL: <https://www.zoda.gov.ua/article/61/kultura-i-turizm.html> (дата звернення: 15.10.2021).
9. Ключковська В.О., Ключковський О.В. Стан та перспективи розвитку подієвого туризму у Вінницькій області. *Економіка і організація управління*. 2019. № 1 (33). С. 110–115.
10. Офіційний сайт Zaporizhzhia Jazzy. URL: <http://jazzy.city/> (дата звернення: 15.10.2021).
11. Офіційний сайт Запорізького кінофестивалю ZIFF. URL: <https://ziff.zp.ua/> (дата звернення: 01.10.2021).
12. Офіційний сайт кінного театру «Запорізькі козаки». URL: <https://zp-kazaki.com/> (дата звернення: 01.10.2021).
13. Офіційний сайт музичного конкурсу-фестивалю «Акорди Хортиці». URL: <http://www.chordssoftkhortytsia.com/> (дата звернення: 15.10.2021).
14. Дни гостеприимства в Запорожье 21–24 ноября. URL: <https://zaporizhzhia.city/ru/news/dni-gostinnosti-u-zaporizzi-21-24-listopada> (дата звернення: 15.10.2021).
15. Шелемєтєва Т.В. Бренд подій як важливий чинник розвитку регіонального туризму. *Тиждень науки – 2021* : матеріали Щоріч. наук.-практ. конф. виклад., наук., молод. учен., аспір., студ. НУ «Запорізька політехніка», 2021. С. 15–17.

References:

1. National Institute for Strategic Studies. Regarding the development of tourism in Ukraine in conditions of increased epidemic risks [Nacionalijnyj instytut strategichnykh doslidzhenj. Shhodo rozvytku turizmu v Ukraini v umovakh pidvyshhenykh epidemichnykh ryzykiv]. Available at: <http://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-06/turyzm-v-ukraini.pdf> (accessed 15 October 2021).
2. On Tourism: Law of Ukraine of September 15, 1995 [Pro turizm: Zakon Ukrainy vid 15 veresnja 1995 r.]. Available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/> (accessed 15 October 2021).
3. Kovalenko O.V. Vnutrishnij turizm za vydamy jak priorityetnij naprijam rozvytku turystychnoji ghaluzi Ukrainy [Domestic tourism by type as a priority area of development of the tourism industry of Ukraine]. Available at: https://tourlib.net/statti_ukr/kovalenko.htm (accessed 15 October 2021).
4. Lideri vnutrishnjogho turizmu v Ukraini: infografika [Leaders of domestic tourism in Ukraine: infographics]. Available at: <https://prm.ua/lideri-vnutrishnogo-turizmu-v-ukrayini-infografika/> (accessed 15 October 2021).
5. Turystychna dijalnistj v Ukraini u 2020 roci: statystychnyj zbirnyk [Tourist activity in Ukraine in 2020: statistical collection]. Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2020/zb/05/zb_td_2017.pdf (accessed 15 October 2021).
6. Stratehija rozvytku turizmu u misti Zaporizhzhji na 2014–2018 rr. [Tourism development strategy in the city of Zaporizhia for 2014–2018]. Available at: http://isc.biz.ua/images/HB/STZ_2014-2018_main.pdf (accessed 15 October 2021).
7. Oficijnyj sajt Zaporizjkogho Turystychnogho Informacijnogho Centru [Official site of the Zaporozhye Tourist Information Center]. Available at: <https://zaporizhzhia.city> (accessed 15 October 2021).
8. Oficijnyj sajt Zaporizjkoi oblasnoji Derzhavnoji administracii [Official site of the Zaporizhia Regional State Administration]. Available at: <https://www.zoda.gov.ua/article/61/kultura-i-turizm.html> Available at: (accessed 15 October 2021).
9. Klochkovskaya V.O., Klochkovsky O.V. Stan ta perspektyvy rozvytku podijevogho turizmu u Vinnyckij oblasti [Status and prospects of event tourism in Vinnytsia region]. *Economics and organization of management*, no. 1 (33), pp. 110–115.
10. Oficijnyj sajt Zaporizhzhia Jazzy [Official site of Zaporizhzhia Jazzy]. Available at: <http://jazzy.city/> (accessed 15 October 2021).
11. Oficijnyj sajt Zaporizjkogho kinofestyvalju «ZIFF» [Official site of the Zaporozhye Film Festival «ZIFF»]. Available at: <https://ziff.zp.ua/> (accessed 15 October 2021).
12. Oficijnyj sajt kinnogho teatru «Zaporizjki kozaky» [Official site of the equestrian theater «Zaporizhzhya Cossacks»]. Available at: <https://zp-kazaki.com/> (accessed 15 October 2021).
13. Oficijnyj sajt muzychnogho konkursu-festyvalju «Akordy Khortyci» [Official site of the music competition-festival «Chords of Khortytsia»]. Available at: <http://www.chordssoftkhortytsia.com/> (accessed 15 October 2021).
14. Dni Gostepriimstva v Zaporozh'e 21–24 noyabrya [Days of Hospitality in Zaporozhye, November 21–24]. Available at: <https://zaporizhzhia.city/ru/news/dni-gostinnosti-u-zaporizzi-21-24-listopada> (accessed 15 October 2021).
15. Shelemetieva T.V. (2021) Brend podij jak vazhlyvyj chynnyk rozvytku regionaljnogho turizmu [Brand of events as an important factor in the development of regional tourism]. *Proceedings of the «Tyzhdenj nauky – 2021»* (Ukrainian, Zaporizhzhia, April 19–23, 2021), Zaporizhzhia National University: «Zaporizhzhia polytechnic», pp. 15–17.